

رەشمال

رەشمالی بیروکەکانم

بەیان فەرشی

بانەمەری 2706 کوردی

نووسەر له چه‌ند کورته دپړیکدا :

له دایکبووی شاری بۆکانه.
وانه سه‌ره‌تاییه‌کانی شیعر و وێژه‌ی کوردی
له خزمه‌ت شاعیری به‌ ناوبانگ، مامۆستا
حه‌قیقی دا فیڕ بووه. سروشتی موکریان و
به‌ره‌می گه‌وره‌مامۆستایانی وێژه و هونه‌ری
کوردستان بوونه‌هه‌وینی هه‌ستی و هانیان
داوه‌ بۆ نووسین.
له سه‌ره‌تای لاویه‌تیدا به‌ نیازی خویندن
په‌ره‌وازه‌ی هه‌نده‌ران بووه و بۆ چه‌ند
سالیک له ولاتی ئالمان گیرساوه‌ته‌وه و بۆته
خویندکاری بایۆلۆژی و له‌ دواتر ژیان
کیشاویه‌تی بۆ ولاتی کاناډا و ئیستا له‌وی
نیشته‌جییه.

ره‌شمال
به‌یان فه‌رشی
ئه. سه‌دری
هاوینی 2006

ناوی کتیب
نووسەر
دیزاین
سالی بلاوکردنه‌وه

ناوهرۆك

خۆشهويستى ديلى دەستى ديل چارەنووس بريار ناديار بريار وابى نهيىنى لە ميژە شەختە لىي داوين چيروك بوگهوران نيچيريكي راوچى دەردىكى بىدەنگ كۆن زىدە خۆشهويستەكەم	شەو زەنگ بىرەوهرى بەفر دەبارى شەو سوالى وشە ديسان شەويكە لەو شەوانە (1) ديسان شەويكە لەو شەوانە (2) نامۆ خۆم و خۆت كلۆل لە دوورەوہ ئەويندار وشەدان	ژيان چيه ژيان لە بەردەواميووندايه خەيالئىكى وەنەوشەيى هەريىمى بوون دوو پاتبوونەوہ ئاوئىنەكەم درزى داوہ ونبوون بىرکردنەوہ بىرۆكە كۆچ خۆزگە سنوور تال پرسيار بوونئىكى كۆن
--	--	---

ژيان چيه

ژيان چيه؟ خهرمانى وشه، خه زينهى وشه، يه خسيرى چوارچيويه مانا كه تيگه يشتن له مانابه هوئى هيرشى دژبه ركان دژوار ده بيته وه؟
ژيان چيه؟ وشه يهك بو مانا كرده وه، ئاخو ماناى راسته قينهى له سنورى وشه دا ده گونجى؟
ژيان چيه؟ دهنگ و ههراى بيره وه ريبه كان كه له هاتوچو دان و ته مهنى تيپه ريوو له لايان به جيماوه؟
ژيان چيه؟ وشه يهك له مانادا بئ سنور، ئاوپته يهك له هاومانانان و دژبه ركان كه دژبه ركان له زورينه دان و بنچينهى بنه رتهى فهلسه فهى ژيان پيگ ديئن؟
ژيان چيه؟ ئاوپته يهك له قين و ئهوين يان قين به زور له دلى مروقه كاندا نيشته جى بووه؟
ژيان چيه؟ ئاوازي بالنده كوچه ركان، قيره قيرى قهله بييه خته كان يان دهنگى شالووره¹ دل به خوين كه بو كوچى ئهوينه كهى ده خويني؟
ژيان چيه؟ ساتى سه رخوشى و ژيانپه رستى يان دل به دلدار ئه سپاردن و نوقمى دنياى جوانى بوون؟
ژيان چيه؟ تيپه ربوونى ببيرانه وهى كانترمييره كان، خو ره لات و خو رئاوا كه هوئى ئاوابوونى ته مهنن؟

¹ - شالووره : بولبول

ژيان له بهرده و امبووندايه

ژيان له بهرده و امبووندايه، نهگه جاروبارېش بوونى ئيمه چ شوين پيى لهسه ر چركه ساته كانى ژيان جى ناهيلى؛ نهگه رچى جاروبار بوونمان وهكوو سييه ر، وهكوو تراويلكه وايه، ژيان له بهرده و امبووندايه.

نهگه جاروبارېش ويسته كانمان به تامه زروىي ده ميننه وه و خوزگه كانمان سنورى وه ديهاتن تيپه ر ناكه ن، ژيان له بهرده و امبووندايه.

نهگه جاروبار، پشوو و هه ناسه به رگه ي چاوه روانى ناگرن و نائوميد بوون له ناو د روون، ده شتى قاقر و كاكي به كاكي ده خولقيينى، ژيان له بهرده و امبووندايه.

نهگه رچى بي نه مه گ بوون هوى بي نوقره يي دل و رووحه؛ نهگه ر قين و درو، دارى نه وين بي بهر ده كهن، ژيان له بهرده و امبووندايه.

نهگه جاروبار جياوازيه كان تابلو خويناويه كانن ده خولقيينى؛ نهگه ر به ده گمهن تووى مروقايه تى له ميشكى مروفت دا چه قهره دده، ژيان له بهرده و امبووندايه.

نهگه ر ژيان و بوون بوخچه ييه كى نه كراوه ن؛ نهگه رچى زين زنده قى له نه مان چووه، ژيان له بهرده و امبووندايه.

خه يالئىكى وهنه وشه يى

دنيا يهك ته زى له راستى، ها وره ننگى و دلپاكي، بىرؤكه يه كي دور له راستى يه كه به ره و قولايى خه يالئىكى قهت وه دى نه هاتوو رامده كيشى. دنيا يهك كه ته نيا و ته نيا له ده لاقه ي خه يالئوه بؤم هه يه سه يرى بكه م. دنيا يه كي دور، دور له ده سه لاتى مروفت. له ميژه خؤم له م چه شنه بىرؤكانه پاراستوو و نو قمبوونم له دنيا يه كي ئه فسووناوى بؤ تىرپىزى بىره كانم ياساغ كردوو.

ئهم جار خؤم به ته مام له دنيا ي مروفته كان دور بكه ومه وه. برپارم داوه به ره و ولاتئىكى وهنه وشه يى كوچ بكه م، ولاتئىكى وهنه وشه يى كه سنورپك له سه ر ئه رز و ئاسمانه كه ي به دى نه كرى. ولاتئىكى بى خاوه ن بى، بى ناو و نيشان، به لام ته نيا وهنه وشه يى بى. برپارم داوه به ره و ولاتئىكى وهنه وشه يى كوچ بكه م و مالئىكى وهنه وشه يى ساز كه م؛ بىرى وهنه وشه يى به ونمه وه؛ زيله موى ئاواته كانم به كؤله وه زئىكى وهنه وشه يى تىك وه رده م و ئازارى ئاوازه وهنه وشه يه كانىشم له گه رووى شمشالئىكى وهنه وشه يى بتوو رپنم. برپارىكه و خه يالئىكه، كوچئىكى ئه فسووناوى به ره و ولاتئىكى وهنه وشه يى. ولاتئىك كه كه س خاوه نى نيه و بى ناو نيشان. له وئى نه كه سيك هه يه لىم بىرسى له كوئوه هاتوو، نه ياسايهك هه يه بوونم لى بستئى و ناو و نيشانم بزر بكا، نه ياسايهك هه يه زيان قوربانى نه زانى بكا و نه ياسايهك به پى رهنگ و جنس و ره گز زيانم لى بستئى. ئهم دنيا يه بزر ده كه م و به ره و دنيا يه كي وهنه وشه يى باروبنه تىك ده نىم. به ره و ولاتئىك، كه زارؤيه كانى نابنه قوچى قوربانى ئه وينه كه يان و ئه وين سومبولى بئنا برووى نيه. به ره و ولاتئىك، كه قاموسه كه ي نه فه ره ننگى داپلؤسىنى زيانى تىدايه، نه داسه پاندى نه رپته ناحه زه كان.

ئىواره يه كي پر له تارما ييه و رپزته بارانئىكى نه رم رومه تى ئه رز ده شواته وه. نووسراوه يه كي وهنه وشه ييش بؤته هه ويئى خه يالئىكى وهنه وشه يى كه سه رى لاسارم له ده لاقه ي دنيا يه كي وهنه وشه يى ده كوتى.

برپارم داوه كوچئىكى وهنه وشه يى بكه م به ره و ولاتئىكى له خه يالدا گونجاو، ولاتئىك كه ئازارى منداله بى دايك و بابه كان رپزته بارانى فرميسك له دنيا ي بىره وه رپيه كانياندا جى ناهئى، ولاتئىك كه شه ر و كوشتن و برين قهت نه بيسراون و رق و قين به كوچه ريش رپيان به وئى نه كه وتوه.

برپارىكه و كوچئىكى بى واده به ره و ولاتئىكى وهنه وشه يى. مالئىكى وهنه وشه يى ساز ده كه م؛ به زمانى خؤم رسته ي وهنه وشه يى ده هونمه وه؛ به زمانى خؤم به سته ي وهنه وشه يى ده لىم و له په رتووكئىكى وهنه وشه يى ياساى وهنه وشه يى ده خوئنه وه.

هەریمی بوون

هەریمیک بە ناوی بوون، شوینیک که بوون مانایهکی ههیه و هەریمی بوونی منەکان پارێزراوه و هەموو شتیک ئەو جوهریه که دەبیندرێ. پوالت و دەروون یەک رەنگ و یەک دەنگن. وشەکان هەر ئەو جوهرن که ماناکهیان خۆ دەنوینێ و بایهخی من و تۆیهکان له بەر بوونیانە نەک له بەر پوالتیان. هەریمیک بە ناوی بوون که تۆیهکان ژێر دەستە منەکان نین و تۆیهکان گالتەجاری منەکان نین و چاره‌نووسی تۆیهکان بە دەستی منەکان دیاری ناکرێ. هەریمیک که من و تۆیهک نابیسترێ و نرخێ بوون بە پێی چۆنبوون دیاری دەکرێ نەک بە پێی من بوون و تۆ بوون.

هەریمیک بە ناوی بوون که ژیان باوهرش بو ژیان دهکاتهوه و ریزی هه‌بوون ده‌گیرێ. هەریمیک که ژینیک دیلی ژینه‌کانی تر نیه به هۆی من نه‌بوونیه‌وه. هەریمیک که وشە دیل، ژێردەستی، زۆلم و زەلیلی له وشەدانیان دا نیه و من و تۆیهکان له کاکلی ژین و هه‌بوون گه‌شتوون. هەریمیک که له هەموو شوینیکی یه‌کسانی هاوار ده‌کا و ژێردەستی نامۆیه و وشه‌یه‌کی نه‌بیستراو.

خۆ ماندووکردن به جوانییه‌کانی ژیان که له چاوی خه‌لکانی به‌خته‌وه‌ره‌وه ده‌یان‌بینین، خۆخافلانده و خۆشاردنه‌وه له راستییه‌کانی ژيانی خۆمان؛ کاتیک ئیستا له مانای بوون نه‌گه‌شتووین و هیشتا تاریفیکمان بوی نه‌نووسیوه و له نووسینی یه‌که‌م دێری کتیبی بوون دۆش داموین، کاتیک منە دیله‌کان خاوه‌نی بوونی تۆیه دیله‌کانن و له‌وه‌په‌ری زه‌لیلی خۆیاندا فه‌ره‌هنگی زالمبوون له‌ ده‌رووندا په‌روه‌رده ده‌که‌ن و هه‌بوونی تۆیه‌کان له‌ بوونی دیلییاندا ئامرازیکن بو تاقیکردنه‌وه‌ی ئەزموونی زالمبوونیان، چ پێویست ده‌کا باس له‌ جوانیانه بکه‌ین که له هەریمی بوونی من و تۆدا بوونیان نیه!

دوو پاتنبوننه وه

هه موو پوژئ به دهیان وشه له هاتووچو بییره کانمدا ون دهبن و قهت شوینیک له ناو رسته یه کدا نابیننه وه، ئه و وشانه ی رهنگه مانایه کیان گوپیا. وه کوو ئه و به سهدان ئاوات و ئاره زووانه ی هه موو پوژئ له ناو دلی خاوه نه کانیا ندا به جوانه مه رگی سهر ده نینه وه و لاپه ره یه ک و دوو لاپه ره له دهفته ری بییره وه ریبه کان رهش ده که نه وه؛ وه کوو کچه نه خو شه که ی هاوته مه نم که ئه گهر زیاتر ژیا با، چیرۆکیک له چیرۆکه کانی ژیان زیاد ده بوو؛ وه کوو ئه و مندالانه ی روژئ بی به زه یی له سوورپی ده وران به ته نیا ده میننه وه و قهت باوه شیکی به به زه یی نابیننه وه؛ وه کوو هه موو ئه و ژیا نانه ی قهت قه واره ی چیرۆکیکیان به بالا نابری و به بیناوی ده میننه وه؛ وه کوو ئه و هه ستانه ی پوژئ ورد و خاش ده کرین و قهت خو یان ناگره وه و له نیو وته و جووله دا نیشان نادرین؛ وه کوو ئه و به هه زاران مروقه ی پوژئ دینه دنیا و له چوارچیوه ی یاسا دارپژراوه کاندایه ی ژیان ده که ن و بیر و باوه پ و ئاواتیان قهت له چوارچیوه ی یاسا دارپژراوه کاندایه ی نابیتته وه؛ وه کوو ئه و هه موو مروقه ی به ته مای گوپینی نه گوپه کانن، به لام له نیوان نه گوپه کان به تاساوی ده میننه وه؛ وه کوو هه موو ئه و شتانه ی ده بوایه هه بان، به لام نین!

ئاوېنەكەم درزى داوه

ئاوېنەكەم درزى داوه، زۆر له مېژە پامگرتووه. به درزهكانيشيهوه خوشم دهوئ. ئەگەرچى كاتى تىي دەروانم، پوخسارم دهكا به چەند پارچەوه، بەلام خۆم هەر له نيو ئەودا دەناسمەوه.

هەموو جارئ هەول دەدهم، دەم و چاوم له پارچەيهكى دا كوۆ بكەمەوه، بەلام نابييت، يان چاويكم دهكەويته پارچەكهى دى، يان دەمم دهكەويته ئەو بهرى سنوورى درزهكهى دى. له نيو درزهكانيشيدا چاك خۆمى تيدا بەدى دهكەم .
ئاوېنەكەم درزى داوه، له سنوورى هەر درزيكهوه تىدەپهپم خۆم به جوړيكي ديكه دەبينم، جارجار چاويكم هەيه، جارجار دەمم نيه، جار ...
درزهكانيشيم خۆش دهوين ...

نازانم كهى بوو، هەر ئەو رۆژهى كه زانيم كييم، ئاوېنەكەم درزى دابوو. درزهكانى چاك نابنەوه، نه ئەرزىكي قەلەشيوه ئاودىرى بكەم خوى بگريتهوه، نه كراسيكي دراوه بدووردريتهوه. ئاوېنەكەم درزى داوه، نه دەتوانم ئاوى دەم و نه دەتوانم بيدورمەوه.
ئاوېنەكەم درزى داوه، زۆر له مېژە پامگرتوه ...

ونبوون

ون بووین و نابیندریینهوه، ون بووین و له خه یالهکان شوړاوینهوه، نه له کوټایي پوژدا شوینپی جی ده هیلین و نه له کوټایي شه ودا یادمان لی ده کریتهوه. ون بووین، وهک تراویلکesh نین له دوورهوه شیوه مان بکری؛ وهک نه ستیرهش نین جاروبار له ژیر هه وریکی چکندا شاردرا بیینهوه؛ سهوزه گیاش نین، که په سیسیه دایپوشی بیین. ون بووین، وشه یه کی به هه له نووسراویش نین، راست بکریینهوه.

هه یین؟ هه بووین؟ یان هه نه بووین؟ له کولانه کانی ژیندا ژینیک نیه! وشه ی درو له هه موو شوینیک نووسراوه؛ تاریفی درو، ناوی درو، بوونی هه لخه له تینه ر. بوونمان به درو تاریف کراوه، درو یه کی شیرین که بونی خوینی لی دئ، درو یه کی جوان که به مهرگ پاراوه ته وه. له کوټایي شه ودا ده ستملانی درو ده بیینهوه و خه ونی ونبوونمان ده بیین. سه ره تای پوژ، سه ره تایه کی بی ئامانج، سه ره تایه ک که له کوټایي شه ویکی ره شدا بزر ده بی، سه ره تایه ک که ته نانه ت ده ست پی ناکا.

نه گهر بووین به هه له بووین، هه له یه ک که ده بی حه شار بدری، بسپردریته وه، بزر بکری! ون ده بیین له سییه ری خو ماندا. حه شار ده دریین له نیو جهسته ی خو ماندا. بزر ده بیین له نیو وشه و پرسته دا. نابیندریین، سییه ریک هه یین و نین! نابیستر بیین، ده نگیک هه یین و نین! ناخویندریینهوه، رسته یه ک هه یین و نین! ناووسریینهوه، وشه یه ک هه یین و نین! نامینیینهوه!

بیرکردنه وه

رهنگه ئیستا سهره تاي ژيانیکي نوئ بئ، له دایکبوونی کورپه یهک له سهر ئاخیکی بئ
ولات؛ له دایکبوونی ژيانیک که له سهر هه موو خاکیک و له ژیر هه موو ئاسمانیک نامویه!
رهنگه ئیستا دیسان کاتی له دایکبوونی کورپه یهک بئ که قهت چاوه روانی ژیان نه بووه،
کورپه یهک که له گه ل ژیان نامویه و ئه ویش بو ژیان نامو؛ نامویه کی نوئ که ده بئ له گه ل
نامو بوونیکی ههرمان دهسته ویه خه بئ. کورپه یهکی نازدار که ده بئ پووبه پرووی
دلره قیه کان بئته وه و ده بئ ته یار بکری له دنیا یهکی رهش و سپیدا بزئ!
رهنگه ئیستا یه که م چرکه کانی ژيانیکی نوئ بئ له ههریمیک به ناوی بوون، له ههریمیک
که ژیان باوهش بو ژیان ده کاته وه. یان رهنگه ئیستا دوا یین ساته کانی ژيانیکی ته ماوی
بئ که رۆژیک له پۆزان له کات و ساتیکی وه ها دا نامویی ژیان زهرده خه نه یهکی تالی
خستبووه سهر لیوان.

بیرۆکه

به دريژايي ته مهن، چرکه به چرکه، عه و دالي تيگه ييشتنی ئەم دنيايهين، که ژيان تييدا هاتوچۆ دهکا و ته مهن پييدا تيده په پيروي؛ سوواخي تيگه ييشتنی ئەو مانايانه دهکهين که ژيان تارييف دهکهن و راستيي ماناکان به دهسته وه دهدهن، ئەو راستييهي به هه موو پيوانه يهک ده پيوري و دهگوردرئ. دهستکه وتی ته مهنی هه لوهر يويش، له م نيوانه دا، ريزيک مانا و ريزيک راستيي وان، که گالته به ماناکانی ژيانی من و تو دهکهن ...

کۆچ

کۆچیک ده کهم به ره و دنیای وشه، گویم شل ده کهم بو "نالهی جودایی" ی هیمن؛ دهنگی شمشالهی کهی "دهرویش عهبدو" ی گوران به ره و خه یالکی قوول دهمرفینی. رهوتی خه یالم له نیو په خشانه کانی سواره دا ون ده کهم. وه کوو تامه زرویه کی بی دهره تان، "قه لای ئه وین" ی ژبلا ده کهم زوانگهی هسانه وه م، "ئاواز" ه کهی جه لال مه له کشاش بیری ماندووم له په نا قامیشه لانیک ده گیرسی نیته وه. دنیای وشه و مانا، دنیایه کی بی وینه یه، منیش تامه زرویه کی دل دؤراو!

خۆزگه

ئەگەر بالى فرېنچ ھەبوايە، ۋەكۆۋ تەۋارېكى بەرزەفېر لە شەقەى بالىم دەدا و لەگەل
شەمال دەستەملان دەبووم و ھەناسەى ئازادبوونم ھەلدەكېشا. ئازادبوون لە داوى
مروفتېك كە بە شوپن ئازادېدا وپلە؛ ئازادبوون لە دەستى مروفت كە ئازادى بە دېل
گرتووه؛ ئازادبوون لە مروفتبوون ...

سنور

کاتیک له ههريمی خوښه ويستی سنور دیاری ده کړی و له دهر وونی مرویپه کان دانه دانه بو هه ر شتیک سنوره کان دهناسیندرین و بیر و هزره کان وشک ده کړین، ئه و کات خوښه ويستی و جوانی له ناو تاسه ی خو زیای بیرمدا وهک سیپه ریک له ولاته ره شیوښه که ی دهر ووندا به شوین بالای بیناو و نیشانی شای جوانی نه ونه ماماندا ده گهړی.

تال

ئەگەر زەمانىك دەگوترا ئەسكەندەر شاخى ھەيە، ئەمىرۆ ئەسكەندەر خۇي ھەبوونى شاخەكانى لە فاو دەدات. نھىنيە پەشەكانى دۆينى، ئەمىرۆ بە ئاشكرا دىن و دەپۆن، درۆكان كايەي پاستى دەكەن، شاراوەكان مەترسى خۇئاشكراکردنيان نيه و بيشاخەكانيش بۆ شاخدارەكان كرنۆش دەبەن.

پرسیار

له بیسنووریی ماناکاندا، باوهپهکان هیږشیان لی دهکړئ. باوهپهکان بیوچان وشهکان به یهخسیر دهگرن، بهلام بیمانایی وشهکان، باوهپهکان بنکول دهکهن.

بوونئىكى كۆن

زەمانئىكى كورت لەو كاتانەى بىرەكانم لە هاتووچۆى بىپرانهوہيان دا خۇيان لە لەبىرچوونەوہ دەپاراست، دوودلئىهكان سىبەريان دەکرد، زەمانئىكى كورت كە قەت كۆتايى پى نايەت! زەمانئىكى كورتى پىر لە دژوارى، زەمانئىكى كورت كە چىرۆكە بىكۆتايىهكان بە بىدەنگى دەسىپىرئ، بىدەنگىهك كە زەمانئىكى درىژى خاپوور كردوہ، درىژايىهك كە زەمان لە ھەژمارى رۆژ و سالى ئەودا چەند كاتژمىر پتر كۆن نەبوہ!

شەۋەزەنگە

شەۋەزەنگە، دىنيا چۆل و بېدەنگ، تارىكى كەتۈتە سەما و پەشى دەدرەوشىتەۋە. پووناكى ياخى بوە، ھەۋارى جىھىشتوہ و ويلى شوپن پىي كۈنەھەۋارى بەختەۋەرانە. رىق و قىن لە بەر گرشەى شەۋەزەنگ ئاپۈرەيان داوہ، بەزەبى و خۇشەۋىستى پەرەۋازە بوون و لە ولاتى دلرەقان بىرستيان لىپراوہ. ئىرە سەھۆلبەندانى شەۋەزەنگە، ئەۋىن و بەزەبى بوونيان لىرە ياساغە، لەشكرى رىق ھەرەسى پىئەھىناون و بەرەو نەمان راوہدوۋىيان ناون. مەزنى لە بو نەمرانە. ئەۋىن و راستى لىرە بىرەۋىيان نىە، دلەكان پەش ھەلگەراون، چاۋەكان بىسۋىن، راستى شەقار شەقار بوە و بەزەبى لە سىدارە دراوہ. ئىرە سەھۆلبەندانى شەۋەزەنگە، تارىكى ھاتۈتە سەما، پووناكى ھەرەسى ھىناوہ ...

بیره و هری

زه مانیک سهر کیوه کهی باخی قشلاق، جیی ژوانی من و ئاسمان و شنهی با بوو. تا چاو
برپی ده کرد گه نمه زهردهی پیش خهرمان بوو، تا چاو برپی ده کرد ئاسمانی شینی بیگهرد،
شنهی با بوو و سه مای لاسکه گه نمه کان. ئه و هه موو جوانیه دل می راده تله کاند و چوکی
پیاده دام. منیش یه کی له و لاسکه گه نمانه بووم، شنهی با رایده ژاندم. خوزگه منیش
لاسکه گه نمیک ده بووم!

به فر ده بارئ

به فر ده بارئ! به فریکی نهرم. پاییز باروبنه لئ پیچراوه ته وه. شه ری پاییز و زستانه، شه ری سروشت، به لام ئیدی رهنگیک له پاییز نابیندرئ، هه موو دنیا هه ر سپییه، سپی . سپی .

به فر ده بارئ! به فریکی نهرم. کلوی به فر به ئه سپایی، دوو دوو و سئ سئ دینه خوارئ و به ره و ئه رز سوورده خوننه وه. به فریکی زور له تاریکی شه ودا له تا قی ئاسمانه وه به ره و ئه رز شالو دینن و ره شایی شه و دترسینن. دیمه نیکی بی وینه یه، سه مای کلوه به فره کانه له بیده نگیه کی نهرمدا. مؤسیقایه کی بیده نگه، نهرمی خشپه ی پی پی کلوه به فره کانه که له کاتی گه یشتندا فرمیسک ده ریژن.

به فر ده بارئ! کلوی به فر دوو دوو و سئ سئ به ره و ئه رز سوورده خوننه وه، هیندیک به ته نی رئ ده پیون، هیندیکیان دوو دوو و له گه ل یه ک، هیندیکیان پاله په ستوی ئه وانیتر ده دن و رئ بو خویان خوش ده کن. سه فریکی سه یره، ئیمه ش وه کوو ئه و کلو به فرانه واین، هه ندیک جار به ته نی و هه ندیک جار پیکه وه ریگه ده برین، هه ندیک جار ییش به کتر له نیوه ی رئ جیده هیلین. سروشت و مرؤف، دوو سه یری سه یر!

به فر ده بارئ! جوانیه کی سه رسوور هینه ر سروشتی رازاندو ته وه و بالنده کان گورانی به فر ده خویین. به فر ده بارئ!

وردبونهوه

جاری وایه کهوتنه خواری گه لای داریکیش ههست بزوینه به تاییهت ئه گهر له هاویندا بی. وهکوو دوورکهوتنه وهیه کی ناوهخت دهچی، وهکوو له دل وهستانیکی کوتوپر، وهکوو لیکدابرانیکی ههتا هتایی، وهکوو رویشتنیکی به بی هو. ئه ورؤ گه لایه کم بینی له لاسکی داریک بۆوه و به سهماکردن و به سوورانته وه به دهور خویدا کهوته سه رئه رز. وهکوو ئه وه دهچوو شایی رویشتنی بی، خووشی جیابونه وه یان دوایین سهمای ژیانی بگپری.

شهو

ديسان چاوم پېرېووه له شهو و به دريژايي ئەم شهوگاره دهبي چاوه پروان بم، ئەستېره چرايان بکوژيتهوه و رۆژ تاراي سېي بهسەر دنيا دا بکيشي. هه ميشه پييم وابووه، شهو له رۆژ دريژتره و تيپه رېبوني ئەسته متر. ئەگەر به دريژايي چهند لاپه رېش گه لاله ي بو دارپيژي، ئيستا ش پرنابيتتهوه. ئەگه رچي بو به خشيني کات و زه مان دنيايه کي دلئاوايه، به لام رېش داهه لگه راوله. هه ر شهويک به قه د سالک دريژه، به لام ئەو شهوانه ي به دلّه خورپه و بوشايي پرده بنه وه، دريژاييان له سه ده ش تيده پيهرئ.

وه بېرم دئ ئەو شهوانه ي به دريژايي شهوگار چاوم له ئاسمان ده بري و شهو ته و او نه ده بوو و دنيا هه ر ده هات و ره شتر ده بوو. ده مگوت به شکم له سووچيکه وه چاوي به مني چاوه پروان بکه وييت و گورج و خيراتر تيپه رئ. يان ئەو کاتانه ي به دريژايي شهو بست به بستي ديوه که م به ههنگاوه کانم ده پيوا و شهو هه روا چاوي تيده برېم. زور کاتيش بوو به دل چاوه پرواني شهوم ده کرد، چون هه ر له باوه شي ره شي ئەودا ده متواني خوم و خه ونه کانم بشارمه وه.

زور سه بېره، هه ندئ بېره وه ري چکوله هه ن که شويني کي گه وره به دريژايي چهند شهو و رۆژيان له ميشکدا گرتوته وه و زه مان يکي دريژ له مه ودايه کي کورت له ميژووي بېره وه ريبه کاند ا جيده هئيلن.

ليره، شهوه کان هه په ساون و رۆژه کان هه په ساوتر، رۆژ هه ر داچله کاني بيده نگيه کانه له نيو بيده نگي ئەم خه لکه دا. شهو يش دلّه خورپه ي ئەو بيده نگيه ره شه قوله يه که ويده چي تا ئەوبه ري ئاوه کان و کيوه کانيشي داگيرکردبي و منيشي چاوه پرواني ئەو شهو و رۆژه پرله چاوه پروانيانه ي ديکه هيشتوته وه که نه به بزاردني ئەستېره کو تايي بي دييت و نه به ئاوردانه وه ي بست به بست له ره شمالي بېره وه ريبه کانم.

سوآلى وشه

ئەمشەو دەمويست خيلى وشه تالان بكام، بەلام نە تالانگەرم و نە چەتە و پيگر. ھەر بويە گونم بين بە ميوانى رەشمالەكەم، بەلكو دياريم بو بەين، چەند رستەيەك، ھەنبانەيەك وشەى نامو لەگەل ھەستى ناموم ئاشنابن. چون پيم خوښ بوو شتيكت بو بنووسم، وەكوو ھيچ نووسراوہيەك نەبي. بەستەيەك بي، گوراني بي يان پەخشانيك. ھونراوہيەك، نالەى تيكەل نالەى شمشالەكەى "دەرويش عەبدوللا" بكات و "ئەوين وخەم" بلينەوہ. پيم خوښە وشەكان ھەستم لە باوہش بگرن و تاسە و سوزى خوزگەكانم لە گوپى قاميشەلانتيك بچرپين و خوښەويستى لەو ناوہش بەجيپين.

ئەمشەو ديسان رەشمالتيك لەناو دلەم ھەلداوہ و بە ھەستى خوښەويستى تو ئاوہدانم كردوتەوہ و خيلى وشەم ميوانە. لە ھەموو شەوان زياتر دامام بو وشەيەك، وشەيەك ميوانى ھەستى دلەى كەس نەبووي، لە پەنجەرەى ژوورى تەنيايي كەسى نەكوتاي، وەكوو ئەسرين گوناي ھەموو كەسى ماچ نەكردبي، وەك ئەستيرە چاوى لە ھەر كەسى دانەگرتبي، وشەيەك بي ھەر بو من بي و ھەستم لە باوہش بگري و ھەستى ئەتو بزيپين.

ئەمشەو خيلى وشەم ميوانە و سوآلى وشە دەكەم. دەلين بە تاقە گوليک بەھار نايە، بەلام دلەى من تاقە گوليكى بەس بوو بو تپپەرپوونى خەزانى تەنيايي. تو بووى بە تاقە گولي شارە خەزان ليكەوتووەكەى دلەم. زورم بپرکردەوہ، دەبي چيروكى شارى دلەم چون و چلون، لە كوئ و بو كئ باس بكام، كئ بي بەھاوپازى بپرەوہريپەكانى ئەم شارە! ئەتو ھاتى و بەھارت ھينا بو ئەم ناوہ و بووى بە خەمپەويينى شەو و روزهكانى بەھارەكەشم. ئەمشەو نە بپرەوہريپەكان بە سەر دەكەمەوہ و نە چيروكان دەگپمەوہ. ئەمشەو پيم خوښە شارى دلەت بە سەرکەمەوہ، دەمەوئ شتيكت بو بنووسم، قەت نەنووسرابي. ئەمشەو من و رەشمالەكەم ميواندارى خيلى وشەين. پيم وابوو بە وشە و رستە خەلاتم كەن، بەلام لە ھەموو جارئ داماترم، سوآلى وشە دەكەم.

ئەوين و خەم: ھونراوہيەكى جەلال مەلەكشا

ديسان شهويکه له و شهوانه (1)

ديسان شهويکه له و شهوانه و شه له چوارچپوهی خویدا جی نابتته و و سنووری مانا ده به زینتی و بو تاريفی جوانی چوارچپوه کان د پرووخینی و بوونی تراویکه یی جوانی ده سرپته و له پاشان به پینوسیکی سرشیت له سر له ته کاغه زیک ده کیشریته و نووسراویه کی که موینه ده خولقیندرئ.

ديسان شهويکه له و شهوانه ده مه وئ کات بوهستی و ههست و بیره کانی ئەم کات و ساته م نه چنه بوخچه ی بیره و هریه کانه و و بو ماویه کی درپتر هاورازم بن. ديسان شهويکه له و شهوانه ی چاره نووس له پشت شووشه ی په نجره گاله دراوه که مه و لیم ده روانی و سهیری ده ربا بوونی رووداوه کانی ژيانم ده کا و به چاوه زهقه کانیه و لیم زيت ده بیته و و له کونجی بیده سه لاتی خویدا هه لده کورمی. ديسان شهويکه له و شهوانه ی پینوسیکی یاخی ده بیته هو ی درکاندن هندی راستی نه گوتراوه که له کتیبی یاخیه کاند تومار ده کړئ و تا شهويکی تر له م شهوانه لاک و موری بیده نگی ده کړئ.

ديسان و ديسان شهوه کان دین و ده روون و پینوسیکی سرشیت و شه یاخیه کان ده نووسیته و به شه و زه نگی ده سپړئ.

ديسان شهويکه له و شهوانه (2)

ديسان شهويکه له و شهوانه تاریکی شهو به ئه سپایی خوئی خزان دوتته ژووره کهم و له بهر گرشه ی چرا بئ نووره کهم گرموله بوه. به پیچه وانه ی هه موو شهوان، شهويکی خهفته هینه ر نیه، ئارامیه کی ته و او هه موو سووچیکي ژووره کهمی داگرتوه. ده لئی ئه مشه و، شهويکی تره؛ شهويکی تازه له دایکبوو که ده یه وئ وشه ی تاریکی به جوړیکي تر مانا بکه مه وه و له هه بنانه ی وشه کاندما تاریفیکي نوئی بو بنووسمه وه!

هه ر شهويکی وه کوو ئه م شهو بوو به توندی به گوئیدا ده چرپاندم، ژیان و بوونه که ی و هوئی بوونه که ی سه ر له نوئی بوخوم تاریف بکه مه وه، به چاوی خوم له دنیا بروانم و لاپه ره کانی ته مه نم به بیر و تیگه یشتنی خوم پریکه مه وه.

هه ر شهويکی وه کوو ئه مشه و بوو که خوم له نیوان سییه ره کان و بو شاییه کاندما بینیه وه و بوونی خوم هه ست پیگرد و سه ر له نوئی له دایکبوومه وه.

هه ر شهويکی وه کوو ئه مشه و بوو هیدی و هیمن خوم و ئه وانم به سه ر کرده وه و تیئوسیکي نوئی و پیئوسیکي نویم بو تومارکردنی داهاتوویه کی نوئی له روزه کانی داهاتووی ته مه نم ته رخان کرد.

ره نگه هه ر شهويکی وه که ئه مشه ویش بووبیت کاتیک فیربووم بو یه کهم جار چوارچیوه ی ده وری وینه کانی ناومیشکم بشکینم و به بئ چوارچیوه به تاقی بیره کانه وه هه لیانواسم. هه ر شهويکی وه کوو ئه مشه ویش بوو به ده نگه ناسکه مندالانه که ی به ئه سپایی پرسی: " داده ئه گه ر برؤی زوو دییه وه؟" هه ر ئه وده مییش بوو که بو یه کهم جار هه ستم به دووریه کی بئ سنوور کرد له دلئ شهويکی ئه نگوسته چاودا. هه ر ئه وده مییش بوو بو یه کهم جار هه ستم به خو شه ویستیه کی بئ سنوور کرد که له دلئ به سوژی مندالیکه وه سه رچاوه ی گرت و له نه رمی شه وگاریکی دریژدا له باوه شی گرتم.

ئه م شهوانه زور دین و ده رۆن و ره نگه له نیو ده فته ری بیره وه رییه کاندما ره ش بینه وه، به لام بوونه که یان بو هه میشه له سه ر بیره کانم شوینی پی جیده هیلن.

نامۆ

بئىدەنگىيەك خۆم و بىرەكانمى داگىرکردو، بئىدەنگىيەكى نامۆ كه خۆى له پال تەنيايىدا
هەشار داوه و له بەر بىكەسى تەنيايى، ولاتى لهخۆى پىركردوه و بۆتە خەمرهويىنى
تەنيايى و له پەنا يەكتەر ئۆقرەيان گرتو. لەبەر ئەو بئىدەنگىيە قورسە پادەكەم.
لاپەرەيەكى سىيى بىرەكانم له باوہش دەگرئ، وشە و رستە دەنگيان بەرز دەبئتەو.
بئىدەنگىيەكە تىكدەشكى و تەنيايى له سووچىكى ژوورەكەم هەلدەكورمى.
تەنيايى يە هەلكورماوہكەى سووچى ژوورەكەم، سالانىكى زۆرە دەيەوئ له سنوورى
خۆمبوون دوورم بكانتەو و له ولاتى لەبىرچوان سەقامگىرم بكات، لەگەل خۆمبوونى خۆم
نامۆم بكات و سكالای بوونم بخنكىنى. ئەو ئىستاش لەم گۆشەيە دۆش داماوہ و زەندەقى
له من چو، لەم ژوورە كه پرە له من. زۆر جارەن دەيدويىنم و پىرى دەكەم له خۆم، بەلام
ئەو كاتانەى لەبىرى دەكەم، پردەبئتەو له خۆى و چاوہروانى من دەمىنئتەو.

خۆم و خۆت

خۆم دهخوینمهوه، کتیبیکی تهسکی کۆنی تۆزگرتوو که زۆربهی لاپههکانی رهش نهبوونهتهوه، زۆر وشهه به ههله تیدانووسراوه و زۆر وشهه به ههله ماناکراوتهوه. له ههندیگ شوین پستهکان لیک داپچراون و ههندی وشهه رهش کراونهتهوه. له پینش زۆربهی ماناکان نیشانهیهکی پرسیار داندراوه! لاپههکان ههلهدهمهوه، ههندیکیان دراون، ههندیکیان گنج بوون. نهو لاپههراوه به نیشانهی پرسیار پرپوونهتهوه له ههموو گنجترن! خۆم دهخوینمهوه، نووسراومهتهوه، تاریف کراوم، بهلام خۆم، خۆم پشکنیهوه؛ خۆم، خۆم بینیهتهوه. کتیبهکه له سهههتاوه دهستپیناکا، کۆتاییهکهشی هیچ دیارنیه. خۆم دهنووسمهوه، ههلهکان راستهکهمهوه و پرسیارهکان له شوینی خۆی دههیلمهوه!

تۆ دهخوینمهوه، کتیبیکی نهستووری شهق! تۆش وهکوو من زۆر لاپهههت سپی ماون. ههموو شتیک به گهوره نووسراوه، نیشانهی پرسیار لیره و لهوئ دهبیندرین. ههموو شتیک به گهوره نووسراوه، نیشانهکانی پرسیار نهی! پرسیارهکانت گهوره نین، ماناکان بۆ تۆ لیکدراونهتهوه، له هیچ شوینیک رهش نهکراونهتهوه! پستهکان دوابههواهی یهک پیزکراون، لیکدراونیه! لاپههکان نه کۆن بوون و نه گنج و نه دراون! تۆ دهخوینمهوه، خۆت نووسیهوه، خۆت ناسیهوه. ههلهکان تاک و تهرا لهم سووچ و لهو سووچ بهرچاو دین! خۆمان دهخوینمهوه، دوو کتیبی ناتهواوی پر له پرسیار، دوو کتیبی وهکوو زۆربهی کتیبهکان.

کلۆن

ئىستا باش دەزانم كە پىنووس و تىنووس ناتوانن كۆلى دەروونى كلۆلى ئەويندار دامركىنن. وشەكان هېندە قورس و گرانن، لە دلى هەناسەساردى جوئى نابنەو و لەگەل ئاخی ناخی دل پراھاتوونە. بۆ زامە سارىژ نەبووھكەى ئەو، دوورى ئازىز شىرى ھوسەرە كە سات بە سات پۆھى ئەنجن ئەنجن دەكات. ئەويندارى مال كاول دەستەملانى پايىزى ھەناسەساردى، رەنگ زەردھەلگەراوھ. پىنووس لە دەستەمدا بىتوانايە، وشەكان جىژوان جىناھىلن تاكوو رەنگىگ بە بىرەنگى تىنووس بەن، بىرەكان مەند و لە زەرياي ھەستدا تىنوويەتى دەشكىنن. لە بۆ بابردەلەى ژيان بە پاپۆرىكى شكاو و بە دوورايى زەمان بۆ لای ئازىزچوون مەترسى نىھ، لە بۆ گەيشتن بە دلى رفيندراوى ئاويتهى شەپۆلى مردن بوون، جىژوانە.

له دووره وه

له دووره وه دیته گوی ئاوازیکی هه ره کۆن به لام ئاشنا، ئاوازیکی که له دهروونی مرۆقه وه سه رچاوه ی گرتوه و له دهشتی کاکي به کاکي ته نیایی دا خول ده خواته وه و به ره و قامیشه لان، جیژوانی مۆسیفاکان راده کا و به هه وایه کی نامۆه هه والی ناسینه وه ی دوو مرۆق له گه رووی قامیشه لان ده توورینئ.

دوو غه ربیی نامۆ له گه ل یه ک که پینووسه کانیا ن گۆرانیه ک ده نووسن و گۆرانیه کانیا ن به ئاوازیکی ده چرن، قسه کانیا ن بو یه ک ئاشنا، به لام خویان له گه ل یه ک نامۆ!

قامیشه لان ئورکیستی بی وینه ی ده نگ کپکرا و زه مانیکی دوور و دریشه گۆرانیه ونبوه کان به ده م با ده سپیرئ، به لام با- ش ئیستا به ئه سپایی دیت و ده روا تا گیزه لۆوکه ی دهشتی ته نیایی ئاوازی خۆزگه ی مرۆق نه ناسیته وه و به ده م گه رده لوولی ره شی نه سپیرئ.

ئەويندار

روحىكى نامۇ و جەستەيەكى غەرىبىم لە نىوان ھەموو مەرۇقە نامۇكاندا . لەم ولاتە غەرىبە بە شوپىن نىگاي ھېمنى چاۋەكانى تۆ دام . نازانم ھەوارەكەت بۆچى وازوو باردەكات ، پەشمالى چاۋەكانت يادى سيروان و ھەورامانم دەخاتەوہ بىر ، بۆنى باى شەمالي قەندىل لەگەل خۆت دىنى . ئەم جار كە ھەوارەكەت لەو لايانە بارىكرد بە شوپىن پەشماليكى وەكوو پەشى چاۋەكانت دا بگەرئ ، ئەگەر ھاتوو كۆچى كردبوو ، بزانه كە دوورى ھەوارەكەى تۆ و نامۆيى ھەوارەكانى تر بارىان پىكردوہ .

وشه دان

ژيان، ژين و مانه وه
دلّه خورپه و چاوه پوانی.
ئامانج، مروّف، ده نگدانه وه
چاره نووس، به خته وه ری و خه مخواردنه وه.
جهسته و ده نگ و ره نگ
دنیا، ده سهه لات، چهوسانه وه.
هه موو جارئ وشه کانی وشه دان ده خوینمه وه
ئهوین و مروّف تاریفیکیان له بو نیه،
ولامی من پرسیاریکه
هینده ی دیکه سه رسورپهینهر!

خۆشه‌ويستی

من خۆشه‌ويستی له سۆزی دهنگه‌كانه‌وه فير بووم،
له روانينه جوانه‌كان،
له دهستی ماندوونه‌بووی داری بهرام‌بهر دیوه‌که‌م
که بۆته هیلانه‌ی ژيانی سمۆره‌ی دلخۆش به ژین،
له بیری پرله‌هه‌ولێ مرۆف،
له دهنگی مۆسیقای خۆشه‌ويستی،
له گۆرانی سروشت،
له بیری ژيانیکي ماوه‌یی.

دیلی دەستی دیل

رهنگه‌کانی پيشال پيشال کردبوو، هەر يهک له ئاواته‌کانی به يه‌کێ له و تالە رهنگيانه دەسپارد و جارجاره‌ش پيکه‌وه گريی دەدان. ته‌فه ته‌قیک بیری ژيان و رهنگاوره‌نگيه‌که‌ی لێ ده‌چپرانده. نه‌رپه و هه‌رای ده‌سه‌ه‌لاتدار بیره جوانه‌کانی چاوترسین ده‌کرد، دلی پر له هيوای هه‌موو جارێ راده‌چله‌کا و ئاواته رهنگيه‌کانی له به‌ر چاوی ده‌بوون به سيبه‌ری ترس و گيزه‌لووکه‌ی ژان. قامکه‌کانی له نيو تالی رهنگه‌کاندا خوشه‌ويستیان جيده‌هيشت تا ئه‌وه‌ی که دوایین جار، تالی رهنگی ئاواته‌کانی بپه‌نگ کران و قامکه‌کانی دوورخرانه‌وه و بو‌هه‌میشه بیریان به يه‌خسیر گرت و بيه‌زه‌یی داهاتوویان لێ به دیل گرت.

چاره نووس

کاتیک چاو نه بیڼی،
ههست برستی نه بی،
زام ژانی نه بی،
بیر برنه کا،
رابدووش داهاتووی نابی.

بېړيار

به ره و ئاسو دهرؤن،
به ره و بهر زايي كيوه كان و هړي كهوتوون.
كوتره بال شكاوه كان
بېريان داوه،
له و بهري كيوه كان،
ئو جبيهي ئهستيره تروسكه تروسكيانه
ئالاي ولاتي سهوول و ئاگر
له نيو دهر ياي فرميسكه كاندا بخنكيين.
به ره و ئاسو دهرؤن،
كوتره بال شكاوه كان.

ناديار

به شوينى دا ده گه پام له بيده نكيه كاندا،
هه راي زه مان تيكي دابوو.
له نيو لاپه ره سپييه كان، ره شه كاني سپي.
له نيو ميژووي مرووه ناوداره كان، بايه خه كاني ونكراو.
نيوچاواني ئاسمانيش هيچي لي نه نووسرابوو.
دنيا ره نكي ده گوږي،
سپيهره كان بيده نك نه بوون.
بيره كوئه ناقه كان ببوون به تراويلكه.
ماناكان له بهر شوقي ئه ستيره كان گريان ده گرت.
موسيقاي چه رخيكي كوئيش، دلي پيريكي ده هه ژاند.
ئه سپيكي سپيش له بهر زايي شاخيكه وه،
چاوي له شوږه سوار برپيوو.
به شوينى دا ده گه پام.
چهنده ها روژ و كاترمير بهر له ئيستا،
دلي پيره ش به شوينى دا ويل بوو.
زوړ رووناكي و تاريكي بهر له ئيستا،
شوږه سواريش بيده نكي ئه وي به دم باي كو ساره كان ئه سپارد بوو.

برپيار وابت

برپيار وابت، خه بهريان كهه،
ههرچي وشه ي سهر زهويه كو ي كه نه وه،
ده يخه مه ناو تينووسيكو
هاواريكي پي سازيكهه، نه پرپته وه.
برپيار وابت، پييان بليم
ههرچي شهو ديت،
له بهر دهركه ي نهوانه ي وا به فرميسكي مندال خوشن،
وهكوو گورگي ده مهو مردن بلوورين.
نه گهر نه بوو،
ههرايه كي وا ساز بكهه،
كهس وشه شي بو نه مين.
برپيار وابت، پييان بليم،
ههرچي وشه ي نه دنيايه كو كه نه وه،
له ناو ديوه خانكي خه ن، درگاكه شي گاله بده ن،
تاكوو كه سيك قسه نه كا،
تاكوو ده نكيكيش نه مين.
برپيار وابت،
ههرايه كي وا ساز بكهه،
چوونكه ده نكيك ئيدي نابت،
قسه يه كيش ئيدي ناكري
برپيار وابت...!

نهينى

ئەو پيى و ابوو تارى دەستى
ئازارى دلى پرتاسەى دەدرکينى،
بەلام ئاگاي لى نەبوو که
پەنجەى نائارامى دەستى،
تارى دلى منى دەژاند،
هەموو نهينيهکانمى ليم دەخرۆشانند،
خەم و کۆلى لە ميژسالهەى ليمي درکاند .
کانتیک ئاوازەکەى دەخويند،
ئاوازيک بوو زۆر تەماوى،
لاوژەپهکى پرجودايى،
سەرگورەشنتەى ئەوينيکى نامۆى زانى
که چەند سال بوو،
دلم ببوو پاريژگارى .

له ميٺه

وشه کان له ميٺه له ژووره کهي ناو دلياندا
زنجيرکراون و
خوشه ويستی ده خنکيښدري!
زور له ميٺه بوو،
هر ټو کاته ي ليوه کان زه رده خه نه يان له سهر بوو
بیره کان به يه خسير گيران،
وشه کان کران به ټاور،
پيکه نينه کان پښندان.
هر ټو مایه وه و
ټاسمانی بي ټه ستيره و
ټه رزی بي شينايی و
ټافگهی بيټاو!

شەختە لىيى داوين

داوھتى مەرگە، شەختە لىيى داوين
شەختەى ترس و دوودلى و بىدەنگى .
لەو لا وەرزی خۆبەختکردنە،
لەم لا وەرزی مل كزىه،
سەر شوپرىه،
خۆفروشتن .
كەمانچە يەك بوته خەنجەر
لە پشتى كەمانچە ژن رۆدە چى و
ئاهەنگى نەمانى ئەو لىدە دا .
شەختەى خويىنە،
بى و رەيى،
خۆ لە بىر كۆردن .
شەختەى بىرە،
شەختە لىيى داوين .

چيروك بۆگه وران

كه مندالين،
چيروكى شارى خه يالى و
ئەفسانەى جوان
راستى ژينمان لى ون دەكا!
كه گەورە شين،
چيروكى داھينەر و
باخ و شارى پپ له بەھار
له گەل ئاورى بيبەزەبىي .
ئەو ش چيروك بۆگە ورانە .
زۆر گەورە ھەن،
بىر و فيكرىان يەخسىرى دنياى چيروكە
زۆر منداليش،
ورىايانە
بە چيروكان بيبەكەنن!

نیچیریکی راوچی

من وامده زانی
له لییره واری پر له مروقی
هاوالی جر و جانه وهرانی گهرده لووله که ی سامناکی ژینا،
راوچی نیچیرم
به لام ئیستا که، ده بینم خۆم
دیل و نیچیرم
به دست و پهنجه ی درهنده کانی و
به بیر و هزری مروقه کانی.

دهردیکی بیدهنگ

داریکیان چاند به تهنیایی
له دهشتیکی فراواندا
پاش چهند رۆژتیک ئیشک ههلات.
کیویکیان دی به تهنیایی
له ههردیکی پان و پۆرا
به یه کجاری له بهر یهک هات.
خه میکیان برد به تهنیایی
له ناو دلی بیکهسیکدا
دایانچه قاند،
که چی دیتیان
دلی ئهوی به تهنیایی
کرده مه کووی دهرد و داخان
هر له په ستاش پهره ی دهساند.

کۆن

دوو شت ماندوون، پابردوو و میژوو! پابردوو، تۆزی میژوو ناتوانی له خۆی دووربکاتهوه،
میژووش چاوه پێی پابردووی نوییه!

زیده خوشه ویسته کهم

من نازانم،
گهر زه مانیک دهر فتم دهن
برینه کانت ببه ستم،
چ هه توانیک ببینمه وه؟
کامه گوندی سهر به ته مت بزینمه وه؟
شابالی خوینی کام هه لوت ببه ستمه وه؟
کامه هوزی بیمال و جیت،
به ره و نه تو بهینمه وه؟
له کام شوین و له کام مه لیه ند
به شوین رولهی نه نفالکراو بخولیمه وه؟
دهم و چاوی کامه هه تیو و بی نازت
به فرمیسی کامه دایکی دل به زامت بشومه وه؟
کامه کورپه ی دهم به گریان
به لای لایه له باو شم ژیرکه مه وه؟
دلسووتاوانی کام مه لیه ند
کامه خه م و کام کوت و به ند
به کام لاوک و ستران
له یاد و بیریان به رمه وه؟
کامه هه لوه دا و ئاوارت
له کام ولات بدوزمه وه و
هه والی پرگار بوونی تو
به کام وشه و کامه رسته بگیپمه وه؟

من نازانم،
شلیره کانی سهر گلکوی
کام ریبه ر و کام پیشه وات،
کام شه هید و کام ماموستات
به ئاوی کامه رووبارت ئاوده مه وه؟

كام سهرهه لدان،
هي كام شيخ سه عييد و سمكۆ
كيهه قازي و كام دل به سو،
بو لاوانت بگيرمه وه؟
كام چيروكي نازيه تي و
به سه رهاتي كام جواميري،
كامه روله ي شاخ و چيات
له ناو ميژوو بنووسمه وه؟
دهر كه ي كامه به نديخانه بله رزيم،
كام نازايي و خوراكري لاهه كانت بدر كينم و
هونراويهك پر دلويي فرميسك و خويين بهونمه وه؟

من نازانم،
چيروكي پينووس شكاني
كامه زانا و فهيله سووفت،
شه وه زه نكي پر كه سه ري
كامه گيان به ختكر دووت
به كام لاوزه و كامه هيران بلنيمه وه؟
كام لاپه رهي زين و خه مت،
ميژووي پر له خويين و ته مت،
ميژووي ئيستاكه ي سه رده مت هه لده مه وه؟
كامه زولم و كامه نازار،
كامه مافي پي شيلكراو،
كامه خاكي زه وتكراو
وه بيري هه موان بينمه وه؟
هاوار بو كام لا به رزكه م،
هاواري پيروزي خنكاو،
هاواري ساواكه ي فه وتاو،
هاوار بو زين، بو بوون و مان،
هاواري گرگرتووي زه مان
وه بيري كي بهينمه وه؟
تاسه و سوزي كام هه ژارت،
ليو به باري كام نزارت
له سوئ هه تو بزينمه وه؟

من نازانم،
وهها رۆژیک من دهبینم،
یان ئهوهی که
له پیناوی رزگاری تو، دل به هیوا ده مینمهوه؟
خۆ گهر بێتوو
به سه ربهستی نهشت بینم،
هه موو هیوام ده نووسمه وه
تا رۆله کانی داهاتوو،
له سه ر بێشکهی رزگاری تو
به لایه لایهی رابردوو،
رۆله کانیان راژیننه وه!